

OSNOVNA ŠOLA KARLA DESTOVNIKA - KAJUHA ŠOŠTANJ

Koroška cesta 7, 3325 Šoštanj

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ SAŠA REGIJE

RAZISKOVALNA NALOGA

Druženje mladih in mladih po srcu

Tematsko področje: SOCIOLOGIJA

Avtorice:

Navodnik Nika, 9.a

Martina Roglšek, 9.b

Mentorica:

Špela Plavše, mag. prof. kem. in mag. prof. bio.

Velenje, 2024

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj.

Mentorica: Špela Plavše, mag. prof. kem. in mag. prof. bio.

Datum predstavitve: marec 2024

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

- ŠD Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj
- KG starostniki/druženje/medgeneracijsko povezovanje
- AV NAVODNIK Nika/ROGLŠEK Martina
- SA PLAVŠE, Špela
- KZ 3320 Velenje, SLO
- LI 2024
- ZA Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha
- IN **Druženje mladih in mladih po srcu**
- TD Raziskovalna naloga
- OP VI, str.33, slik. 6, graf. 10, tabel. 10, pril. 1, vir. 13
- IJ SL
- JI sl/en

AI Raziskovalna naloga je nastala z namenom, da bi raziskali kako pogosto se učenci srečujejo s svojimi starši in kako se z njimi razumejo. Pripravili sva anketni vprašalnik, ki so ga rešili učenci od 6. do 9. razreda. Zanimalo naju je kako dobro se učenci razumejo s svojimi starimi starši, kako pogosto se slišijo z njimi, ter kaj počnejo, ko so pri njih. Sva mnenja, da se bi morali še več družiti z njimi, saj nikoli ne vemo, kdaj jih bomo izgubili, zato moramo ceniti vsak trenutek z njimi. Prav tako se lahko do starejših veliko naučimo, saj imajo nekatere druge vrednote in znanja, ki jih mladi v današnjem svetu razvoja hitre tehnologije, že pozabljamo. Ugotovili sva, da se mladi radi družijo s svojimi starimi starši, da menijo, da so stari starši osamljeni. Ko so skupaj se največkrat pogovarjajo, nekateri delajo skupaj z njimi kaj za šolo, spet drugi pa jim pomagajo pri domačih opravilih. Izpostaviti morava to, da ni pomembno kako pogosto svoje stare starše obiščemo, ampak je pomemben kvaliteten čas, ki ga z njimi preživimo.

.

KEY WORDS DOCUMENTATION

ND Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

CX seniors/socializing/intergenerational connection

AU NAVODNIK Nika/ROGLŠEK Martina

AA PLAVŠE, Špela

PP 3320 Velenje, SLO

PB Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

PY 2024

TI **Gathering of the Youth and Young at Heart**

DT RESEARCH WORK

NO VI, pages.33, pictures. 6, graf 10, tables. 10, attachments. 1, resources. 13

LA SL

AL sl/en

AB The research project was undertaken with the aim of investigating how often students interact with their parents and how well they understand each other. We prepared a questionnaire that was completed by students from 6th to 9th grade. We were interested in understanding how well students communicate with their grandparents, how frequently they stay in touch with them, and what activities they engage in when they are with them. We believe that students should spend more time with their grandparents because we never know when we might lose them, so we should appreciate every moment with them. Additionally, we can learn a lot from the older generation, as they have different values and knowledge that young people in today's rapidly developing technological world may overlook. We found that young people enjoy spending time with their grandparents and believe that their grandparents might feel lonely. When together, they mostly engage in conversations, some work on school-related activities together, while others assist them with household chores. It is essential to emphasize that the frequency of visits is not as important as the quality time spent with them.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	PREGLED OBJAV	4
2.1	Staranje	4
2.1.1	Problemi staranja	5
2.1.2	Osamljenost starejših.....	6
2.1.3	Čustva starostnikov	7
2.2	Medgeneracijsko povezovanje.....	8
2.3	Vpliv starih staršev na vnuke.....	10
2.4	Kako mladi sprejemajo starost.....	11
3	METODE DELA	12
3.1	Vzorec	12
3.2	Zbiranje podatkov ankete.....	12
3.3	Raziskovalni inštrument	13
4	REZULTATI IN DISKUSIJA.....	15
4.1	Pregled hipotez	22
5	ZAKLJUČEK.....	23
6	POVZETEK	25
7	SUMMARY	26
8	ZAHVALA.....	27
9	VIRI.....	28
10	PRILOGE	30

KAZALO GRAFOV

Graf 1:Spol	13
Graf 2:Razred	14
Graf 3:Skupno prebivanje.....	15
Graf 4:Stik s starimi starši	16
Graf 5:Kako se razumemo	17
Graf 6:Kaj počneš skupaj s starimi starši?.....	18
Graf 7: Zgled starih staršev	19
Graf 8: Izlet s starimi starši.....	20
Graf 9:Občutki ob druženju	21
Graf 10:Osamljenost.....	22

KAZALO TABEL

Tabela 1:Spol.....	14
Tabela 2:Razred	14
Tabela 3:Skupno prebivanje	15
Tabela 4:Stik s starimi starši.....	16
Tabela 5:Kako se razumemo	17
Tabela 6:Kaj počnemo.....	18
Tabela 7:Vzglede.....	19
Tabela 8:Izlet	20
Tabela 9: Počutje	21
Tabela 10:Osamljenost	22

KAZALO SLIK

Slika 1: Branje zgodbe o babici (Roglšek)	1
Slika 2: Branje zgodbe o dedku (Plavše).....	2
Slika 3: Zgodba o dedku in babici (Navodnik).....	3
Slika 4: Druženje Martine in babice Ivce (Roglšek)	5
Slika 5:Staranje (svetovanje za zdravo življenje).....	6
Slika 6:Druženje Martine in dedija (Roglšek).....	9

1 UVOD

Živimo v času, ko se vse bolj poudarja medgeneracijsko povezovanje. V medijih je veliko govora o starejših, ki se počutijo osamljene, stare. Zaradi načina življenja, hitrega in stresnega tempa, podaljševanja delovne dobe in drugih dejavnikov veliko starostnikov, v svojih zrelih letih ostane samih.

Midve imava to srečo, da popoldneve večkrat preživljava v družbi najinih starih staršev. Ko smo skupaj igramo kakšno družabno igro, se pogovarjamo, ustvarjamo, ter se zabavamo. Med počitnicami preživljamo skupaj še več časa. Skupaj se odpeljemo na morje, kjer smo se imeli odlično. Veliko smo se kopali, hodili na sprehode, zvečer pa tudi obiskali bližnje večje mesto.

V tem šolskem letu obe obiskujeva krožek medgeneracijskega učenja, kjer starejši pomagamo mlajših pri šolskih opravilih. Med branjem zgodbice o dedku in babici (slika 1 in 2) je pogovor nanesel na preživljanje časa med počitnicami. Veliko jih je povedalo, da so se med počitnicami družili z njihovimi starimi starši. Spet drugi so odgovorili, da starih staršev nimajo doma, da so v domu za ostarele, ali živijo dlje stran in jih bolj poredko vidijo. Nekaj je bilo tudi takih, ki svojih starih staršev nimajo več, saj so že preminuli.

Slika 1: Branje zgodbice o babici (Roglšek)

Slika 2: Branje zgodbi o dedku (Plavše)

Kmalu sva prišli na idejo, da bi v najini nalogi pisali o medgeneracijskem povezovanju. Zanimalo naju je, koliko časa najini sošolci oziroma učenci višje triade sploh preživijo v družbi svojih starih staršev. Kaj počnejo, ko so skupaj? Kako se počutijo v njihovi družbi, se od njih kaj naučijo?

V tem času sva imeli organiziran izlet v Celje. V restavraciji, kjer smo imeli malico sva opazili starejšo gospo, ki je za mizo sedela sama. To naju je spomnilo še na en vidik najine raziskave. Odločili sva se, da bova najstnike povprašali tudi o tem, koliko osamljeni se jim zdijo njihovi stari starši. Mogoče pa lahko v raziskavo vključiva tudi kakšen Varstveno delovni center in še tam preveriva, kako se počutijo starejši? Odločili sva se, da tekom raziskovalne naloge še kaj dodava oziroma vidiva v katero smer naju bo raziskovanje popeljalo.

Zastavili sva si nekaj hipotez na katere sva tekom naloge želeli pridobiti odgovore.

HIPOTEZE:

1. Večina najstnikov se s svojimi starimi starši vidi vsakodnevno.
2. Ko se družijo vnuki in stari starši se največkrat pogovarjajo.
3. Stari starši vnukom predstavljajo vzgled.
4. Najstnikom je druženje s starimi starši prijetno opravilo.
5. Večina najstnikov meni, da stari starši niso osamljeni.

Po zastavitvi hipotez sva se lotili najine raziskave.

Slika 3: Zgodba o dedku in babici (Navodnik)

2 PREGLED OBJAV

V nadaljevanju bova predstavili literaturo vezano na najino raziskavo. Najprej govoriva o staranju, problemih staranja, obdobjih staranja, osamljenosti starejših in njihovih čustvih. Nato sva raziskali medgeneracijsko povezovanje ter pomen starih staršev za vnuke.

2.1 Staranje

Pravijo, da se človek stara vse življenje ampak bolj podrobno je staranje biološki proces, ki odraža postopno slabšanje fizičnih sposobnosti človeka, ki se zaključi z smrtjo. Zaradi boljše medicine, se prebivalstvo počasneje stara, to pomeni, da je življenjska doba ljudi vedno večja, zato živijo vedno dlje. O staranju obstaja veliko teorij, nekatere so si med seboj podobne, druge pa si ena med drugo hudo nasprotujejo. Iz teh teorij lahko sklepamo, da se vsak posameznik stara vsaj malo drugače kot ostali. Teorije v večini opredelimo na biološke, psihološke in družbene. Biološke povezujejo staranje in slabšanje življenjskih funkcij organizma. Psihološke trdijo, da je človek star toliko koliko se počuti in, da je ta starost odvisna od tega kako zrelo osebnost ima človek. Družbene pa govorijo o človekovih vlogah v njegovem življenju, zato je počutje posameznika večinoma odvisno od družbenega okolja in odnosa, ki ga ima starejši človek z njim. Teorije staranja nam pomagajo razumeti proces staranja in odgovoriti na vprašanja:

- Zakaj se človek stara?
- Kako se človek stara?

Čeprav znanstveniki poskušajo na ti vprašanji odgovoriti nekega dokončnega razumevanja procesa staranja ni. Na dojetje pojma staranje pa veliko vplivajo čas, prostor ter družbeno stanje družbe (Cerar, 2018).

2.1.1 Problemi staranja

Veliko ljudi je strah staranja. Vsak ima svoje mnenje, zato ne moremo ravno reči, ali je to slabo ali dobro. Če pa že govorimo o problemih, ki pridejo z staranjem pa lahko omenimo: gube, starostne pege, slabše fizično stanje, bolezni... S časom pa pride tudi do odmiranja celic, večina jih je nenadomestljivih, to vodi do odpovedovanja funkcij tkiv in posledično tudi organov. Veliko ljudi pa tudi ima predsodke o starejših ljudeh, zaradi tega lahko imajo slabšo samopodobo starejših, zato se pri njih pogosto razvijejo občutki šibkosti, manjvrednosti in nezadostnosti. Pomembno je, da smo mlajši starejšim opora, tudi takrat, ko naši dedki in babice niso več sposobni tekati za nami, nam kuhati, streči. Takrat smo na vrsti mlajši, da jim ponudimo svojo družbo (slika 5) in jim tako krajšamo dneve, ko so prikovani na posteljo (Baša, 2018).

Slika 4: Druženje Martine in babice Ivce (Roglšek)

2.1.1.1 Obdobja staranja

Ločimo 3 obdobja staranja. Prvo je kronološko staranje, drugo funkcionalno ali biološko staranje in tretje doživljajsko staranje. V nadaljevanju bova opisali vse tri tipe staranja.

2.1.1.2 *Kronološko staranje*

Je starost, določena z koledarjem, natančneje z datumom rojstva, opredeljuje pa se številčno. Nanjo nimamo vpliva, saj poteka pri vseh živih bitjih. Ni pa nujno, da se človekov videz sklada z njegovo kronološko starostjo. Veliko ljudi pa je mnenja, da je kronološka starost le številka s katero kategoriziramo prebivalce (Cerar,2018).

Slika 5:Staranje (svetovanje za zdravo življenje)

2.1.1.3 *Funkcionalno ali biološko staranje*

Na to staranje gledamo iz biološkega vidika. Določa se glede na človekovo zdravje in kako je sposoben samostojno živeti. Na to staranje pa za razliko od kronološkega lahko vplivamo in sicer z svojim življenjskim slogom (Cerar, 2018).

2.1.1.3.1 *Doživljajsko staranje*

To je osebno doživljanje starosti, oziroma staranje gledano iz lastne perspektive in zajema celoten človekov do takšnega staranja. Torej se kaže v tem kako človek spremlja in doživlja starost in vse, kar je z njo povezano (Cerar, 2018).

2.1.2 **Osamljenost starejših**

Skozi leta zaradi številnih vzrokov, bolezni, smrti družinskih članov, prijateljev, znancev in še veliko česa se lahko zgodi, da se krog ljudi zmanjša in starostnik postane osamljen. Mnogi starostniki so skozi svoje življenje doživeli marsikatero nezgodo-fizično ali psihično, na starejša leta pa so pozabljeni od sveta, velikokrat z nižjo pokojnino, s katero se komaj preživljajo. Osamljenost je čustveno stanje, v katerem starejši občuti močna čustva, praznino

in željo po družbi nekoga drugega. Občutek imajo, da so odtujeni od ljudi in od njih odrezani. Osamljenost ni odvisna od pomanjkanja stikov z ljudmi, ampak se oseba lahko počuti osamljenega tudi v družbi ljudi. Občutek osamljenosti je pri starejših pogosto povezan z izgubo bližjih in družbeno izolacijo. Veliko jo doživljajo z slabo samopodobo, z občutkom nevrednosti do družbe drugih, nižjo stopnjo samozavesti in na splošno z upadom njihovega zdravja-tako duševnega kot tudi fizičnega. Osamljenost štejemo kot najbolj tipično človeško lastnost zato ker nas opozarja, da je človek socialno bitje. Staranje povezujemo z osamljenostjo. Osamljenost je del starosti in značilna za skoraj vsakega starostnika, dokazano pa je tudi, da se ne pojavi le v starosti, ampak tudi v vseh življenjskih obdobjih. Ne smemo pozabiti tudi tega, da je v domovih za starejše veliko starejših, ki se ne družijo z ostalimi, a zaradi tega niso osamljeni, zato je osamljenost potrebno razumeti kot subjektiven odnos (Hvalič Touzery, 2010).

2.1.3 Čustva starostnikov

Čustva so zapleteni in vse obsegajoči pojavi, močno vplivajo na usmerjanje naše pozornosti in delovanje. So stanja, kjer občutimo neko telesno vzburjenost, ki je povezana z fiziološkimi spremembami. Med čustvovanjem se zavemo stanja in ga vrednotimo kot nekaj neprijetnega ali prijetnega. Z čustvi se spopada čisto vsak, zato moramo biti potrpežljivi tudi do starejših, saj imajo tudi oni čustva. Beseda "star" ima dan danes pogosto ponižujoč in sramotilen pomen, zaradi tega lahko pusti hude psihične posledice na čustvenem področju. Zato je pri starejših pogosta značilnost osamljenost. Kot navaja Varuh zdravja se starejši "čustveno zdravi ljudje starajo počasneje." Poznamo ljudi, ki svoja leta zelo dobro skrivajo, starejši, ki dolgo ne osivijo in poleg mladostnega videza v svojih letih izražajo energijo dvajsetletnika. Zdrava pamet pa nam tudi pove, da zdrava prehrana, redno gibanje in zadostna količina spanca dobro vplivajo na naše zdravje in posledično tudi na upočasnitev staranja. Manj pa omenjamo še en dejavnik, ki ima velik vpliva na upočasnitev staranja- naše duševno zdravje in čustvovanje. Zato je zelo pomembno, da pri medgeneracijskem povezovanju upoštevamo čustva obeh strani, tako mladih kot tistih »mladih po srcu«. Le ob vključevanju tega pojma, lahko pri povezovanju dosežemo željen učinek (Božič Slapar, 2024).

2.1.3.1 Čustvene obremenitve starostnikov

S starostjo človek v njegovo življenje prinese veliko izkušenj, tako dobrih, kot tudi slabih, veliko pa tudi bolečih. Najbolj boleče pa so izguba zakonskega partnerja, prijatelja ali sorodnikov, dela, mladosti, zdravja in denarja. Človek se z izgubo težko sprijazni in za to izgubo tudi žaluje. Takšno žalovanje je tudi pozitivno, dokler traja krajši čas, ki starostniku pomaga, da se sprijazni s preteklostjo in se pripravi na prihajajoče dogodke. Zgodi pa se lahko, da starostnika izguba spremlja do konca življenja in se s tem ne more sprijazniti. Izguba zakonskega partnerja je najhujši stres življenja, velja, da je stres veliko hujši, če sta zakonca živela skupaj že dolgo časa. Pri zelo starejših zakoncih pa je pogosto, da po smrti enega, v krajšem času umre tudi drugi. Pri veliki večini pa se pojavi dolgotrajna depresija. Čustvom, ki so negativna se ne moremo izogniti, ne smemo pa se jih tudi ustrašiti, saj že to sproži stresno situacijo, iz katere pa se tudi marsikaj lahko naučimo. Tudi naše telo potrebuje čustva, ki so negativna, pomembno je, da ne trajajo predolgo, dolgotrajno prebolevanje izgube partnerja, sorodnika, prijatelja ali znanca, razočaranj in neuresničenih želja v krvi ustvarja snovi, ki delajo nasprotno od adrenalina, to pa lahko tvori bolezni (Ferenc, 2006).

2.2 Medgeneracijsko povezovanje

Pri medgeneracijskem povezovanju gre za povezavo različnih generacijah. Gre za medčloveški odnos in uresničevanje solidarnosti v današnjih družbenih ravneh. Govorimo o medgeneracijski solidarnosti in imamo sožitje med mladimi, srednje mladimi in starimi ljudmi ter sožitje različnih generacij starih in mladih med seboj. Medgeneracijsko povezovanje je za starejše ljudi zelo pomembno in ga je treba zavestno sprejeti. Je kot izmenjava izkušenj in spoznanj, učenja, ustvarjanja, druženje, pomoč ene generacije drugi, ohranjanja in širjenje socialne mreže. Imamo tudi materialno varnost in ohranjanje kulturne dediščine. Takšna ali drugačna družba mora sprejeti odločitev, da je medgeneracijsko povezovanje potrebno, in da ga podpiramo. Glavni cilji medgeneracijskega povezovanja so vzpostavljanje sodelovanja in medsebojnega spoštovanja ter krepitev solidarnosti med mlajšimi in starejšimi. Moramo vedeti, da je pomembno postavljanje vzgoje za strpnost in medsebojno razumevanje in razvijanje pozitivne podobe o staranju in starejših ljudeh v družbi še kako pomembno. Zmožnosti in znanje starejših ljudi so pomemben del človeškega in družbenega kapitala. Družbeni razvoj je pomemben dosežek preteklih rodov prenašanja na mlajše. Starejši so z leti dobili določeno širino in primerjalni vidik ter priložnost, da se v praksi preverijo in uporabijo. Sodelovanje generacij bi zmanjšalo vložene napore na poti do ciljev in pripomoglo k sprejemanju bolj pravilnih in pozitivnih odločitev. Vemo da starejši veljajo za neizčrpen vir znanja in izkušenj. Svet se

spreminja in so vse generacije primorane, da stopijo v korak s spremembami in se znajo ustrezno prilagoditi. Zelo pomembno je razumevanje kako se svet spreminja, da smo vedoželjni in budni, ter da se ne izključimo iz družbe (Rejc, 2019).

Pri medgeneracijskem sodelovanju sodelujoči pridobijo novo kvaliteto življenja, imajo zagotovljen občutek spretnosti, varnosti in smiselnosti, utrjujejo in širijo socialne mreže, zmanjšujejo osamljenost ter krepijo duševno in telesno zdravje. Vsako obdobje svojega življenja ima človek možnost, da se druži in sodeluje z vsako generacijo, kar je zelo pomembno za vsakega ter za vseživljenjsko učenje. Bilo bi potrebno zagotoviti dovolj organiziranih struktur za sožitje generacij, saj se ljudje najbolj povežemo med seboj takrat, ko skupaj ustvarjamo ali pa se za nekaj zavzamemo. Pri medgeneracijskem sodelovanju tako lahko vsi nekaj pridobijo. Mlajši se učijo vrednot in navad starejših, starejši pa od mlajših pridobivajo znanja o hitrem digitalnem napredku in lahko le-te uporabijo v vsakdanjem življenju. Kežman (2022) v svojem delu Pomen prenosa vrednot med generacijami navaja, da je čas, ki ga vnuki preživijo s svojimi starimi starši (slika 4) neprecenljiv, odnos med njimi je edinstven in drug drugega lahko veliko naučijo. Pomembno je, da so ti medsebojni odnosi dovolj varni, da se človek lahko v vsej svoji ranljivosti razkrije ter išče nove in bolj učinkovite življenjske poti in drže (Kežman, 2022).

Slika 6: Druženje Martine in dedija (Roglšek)

Seveda je potrebno, da pri medgeneracijskem povezovanju sodelujejo vsi člani. Torej mora biti pri povezovanju v družini izpolnjen trikotnik med starši, starimi starši in vnuku. V primeru slabega razumevanja v prvem rodu, težko vnuki najdejo družbo pri svojih starih starših. Pri večgeneracijskem sobivanju je torej naloga celotne širše družine zadovoljevati potrebe vseh družinskih članov kljub več dejavnikom tveganja, ki vključujejo zapletena razmerja in večkrat tudi konflikt med generacijami (Papić, 2017).

Osnovni korak, ki omogoča medgeneracijsko povezovanje in sožitje je solidarnost do starejših. Brez te vrednote težko starejši najdejo stik z mlajšimi. Zaradi tehnološkega napredka v zadnjih letih se je spoštovanje do starejših nekoliko zmanjšalo. Zaradi tega se je razvilo veliko nepravilnih mišljenj tako enih kot drugih. Mladim se pripisuje neresnost, neodgovornost, nespoštovanje, nestrpnost, starejšim pa preobremenjenost, utrujenost in nezmožnost sprejemanja novih idej (Zazvonil, 2016).

Ramovš (2012) pravi, da moramo na prihodnost gledati brez predsodkov in iskati rešitve, da kljub različnim interesom najdemo skupne točke, na katerih lahko potem gradimo neko dejavnost ali skupnost. Zato je prav, da vnuki kljub veliki starostni razliki in vrednotam poiščemo vidike, ki so nam s starimi starši skupni saj tako z njimi zgradimo močnejše vezi, ki omogočajo boljši odnos in več vseživljenjskega učenja.

2.3 Vpliv starih staršev na vnuke

Stari starši imajo zelo pomembno vlogo v življenju svojih otrok. Raziskave kažejo, da imajo otroci, ki živijo v družinah kjer se spodbuja medgeneracijsko povezovanje, boljši odnos do staranja in starostnikov (Mandič, 2001). Velik vpliv na odnos starih staršev in vnukov ima tudi zdravje. Raziskava Flamiona in sodelavcev leta 2019 prikazuje, da so otroci, ki so ocenili zdravstveno stanje svojih starih staršev kot dobro, izkazali boljšo čustveno povezavo do njih, kot tisti, ki so ocenili zdravstveno stanje svojih starih staršev kot slabo (Flamion in sodelavci, 2019).

Stari starši imajo pomembno vlogo tudi pri odkrivanju otrokovih talentov. Sploh tisti, ki z vnuki preživijo veliko časa in ga imajo možnost opazovati v najrazličnejših okoliščinah in imajo že

od prej izkušnje s svojimi otroci, lahko hitro opazijo kakšen talent, ki so ga starši spregledali (Šimenc, 2003).

2.4 Kako mladi sprejemajo starost

Starši in ostali družinski člani so eden prvih virov informacij o staranju. Otroci opazujejo njihov odnos do starejših. Zato je odnos vnukov in starih staršev pogostokrat podoben kot je odnos med starimi starši in starši. Pridobivanje informacij in navad o tem odnosu se začne že v zgodnji mladosti in potem samo nadaljuje (Wishard,2003).

3 METODE DELA

Podatke za izdelavo teoretičnega dela raziskovalne naloge sva pridobili s pregledom domače in tuje literature. Uporabili sva opisno metodo dela. Pri empiričnem delu sva uporabili kvantitativno metodo raziskovanja, anketiranje. Podatke sva zbirali s pomočjo vprašalnika. V nadaljevanju bova predstavili vzorec, raziskovalni inštrument in obdelavo podatkov.

3.1 Vzorec

V naši raziskavi sva uporabili namenski vzorec. Uporabili sva metodo anketiranja. Najprej sva sestavili ustrezen vprašalnik. Vprašanja sva poskušali sestaviti tako, da sva zajeli vse vidike, ki sva jih želeli raziskati. V raziskavo sva zajeli učence šestih, sedmih, osmih in devetih razredov na Osnovi šoli Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj ter enako učence šestih, sedmih, osmih in devetih razredov na Osnovni šoli Koroških jeklarjev Ravne na Koroškem. Vprašalnik sva delili tudi s pomočjo mentorice na različnih socialnih omrežij in tudi tako pridobili kar nekaj odgovorov. Vprašalnike so sodelujoči izpolnili v spletni obliki. Anketo smo s pomočjo šolskega računalničarja objavile na šolski strani, ali jo poslali v obliki linka naprej.

3.2 Zbiranje podatkov ankete

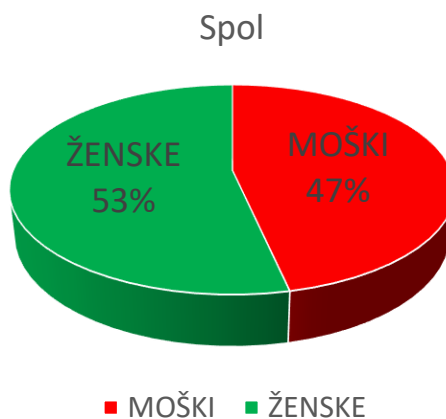
Raziskavo sva objavili na šolski strani in socialnih omrežjih, in sicer 15.1.2024 do 5.2.2024. V tem času sva tudi poslali link na Osnovno šolo Koroških jeklarjev Ravne na Koroškem, kjer se je najina mentorica dogovorila z učiteljico, da anketo rešijo. Anketa je bila kratka in je učencem vzela 10 min ali manj.

Podatke, zbrane z anketnim vprašalnikom, sva analizirali s pomočjo programa Excel. Statistično smo obdelale vsako vprašanje zase. Za vsako vprašanje smo izračunale odstotek, koliko ljudi je odgovorilo na določen odgovor in to prikazale s pomočjo grafov, ki so zajeti v tej nalogi. Tako je sama obdelava podatkov zajemala analiziranje ter prikaz v odstotnih vrednostih. Vsak graf sva na koncu pokomentirali v diskusiji.

3.3 Raziskovalni inštrument

V prvih dveh vprašanjih smo spraševale po osnovnih podatkih. V prvem vprašanju sva povprašali po spolu, v drugem pa po razredu. Naslednja vprašanja pa so se navezovala na našo temo. Tretje vprašanje v najini nalogi je bilo, če najstniki stanujejo skupaj s svojimi starimi starši. Naprej naju je zanimalo kako pogosto imajo stik z njimi. Pri petem vprašanju so morali na lestvici od 1 do 5 oceniti kako dobro se razumejo s svojimi starimi starši, pri čemer je 5 pomenilo, da se s svojimi starimi starši zelo dobro razumejo, 4 dobro, 3 se ne morem opredeliti, 2 se slabo razumejo in 1 se sploh ne razumejo. Pri naslednjem vprašanju sva najstnike povprašali kaj radi počnejo, ko se družijo s svojimi starimi starši. Ponudili sva več različnih odgovorov med katerimi so se lahko odločili za več stvari. Zanimalo naju je ali najstnikom stari starši predstavljajo vzgled. Tisti, ki so odgovorili z DA, so potem morali navesti, v čem jim stari starši predstavljajo vzgled. Tukaj so imeli anketirani na možnost proste odgovore. V nadaljevanju sva anketirane povprašali ali jih stari starši kdaj odpeljejo na kakšen izlet. Zopet sva tistim, ki so odgovorili z da, ponudili prost odgovor, da navedejo kam. Zadnji dve vprašanji pa sta se navezovali na počutje anketiranih kot starih staršev. Najstnike sva povprašali kako se počutijo ob druženju s starimi starši. Ponudili sva 3 možne odgovore (mi je prijetno, mi ni prijetno in nič posebnega). Kot zadnje vprašanje pa sva anketirane vprašali ali menijo, da so stari starši osamljeni. Tistim, ki so odgovorili z DA, sva ponudili prost odgovor, kaj menijo kaj bi lahko sami storili, da bi se to izboljšalo.

V raziskavi je sodelovalo 512 anketiranih. Žal sva lahko za nadaljnjo analizo uporabili 494 vprašalnikov, ki so bili rešeni do konca. Sodelovalo je 264 moških in 230 žensk. Torej 47% moških in 53% žensk.

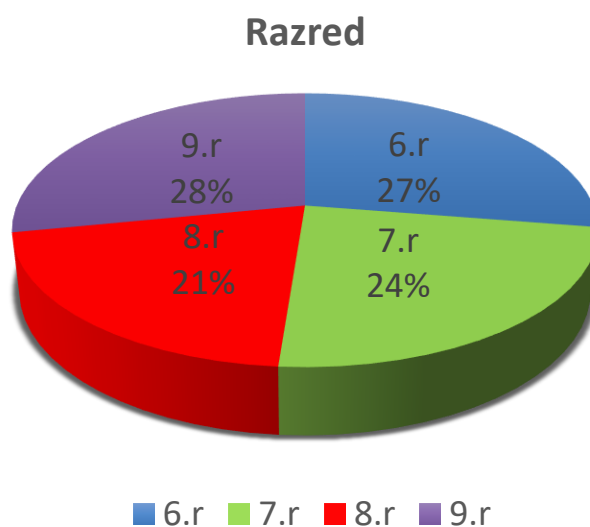

Graf 1: Spol

Tabela 1:Spol

Spol	Moški	Ženske
Število odgovorov	264	230

Anketo so reševali učenci 6., 7., 8. in 9. razreda. Rešilo jo je 28% devetih razredov, to je 139 anketiranih. 21% osmih razredov, kar predstavlja 102 anketirana. 24 % sedmih razredov, oziroma 117 anketiranih in 27% šestošolcev, torej 136 anketiranih.

Graf 2:Razred

Tabela 2:Razred

Razred	6.r	7.r	8.r	9.r
Število odgovorov	136	117	102	139

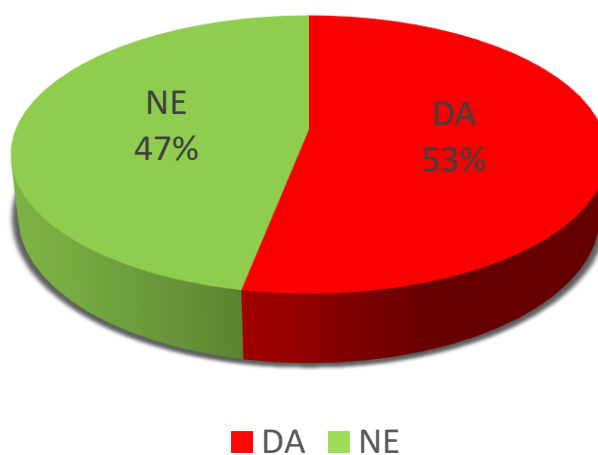
Anketni vprašalnik se v celoti nahaja tudi v prilogah.

4 REZULTATI IN DISKUSIJA

V nadaljevanju so predstavljeni rezultati naše raziskave, ki sva jih prikazale s pomočjo grafov in tabel, ki sva jih ustrezno označile in dodale opise in diskusijo. V grafih so predstavljeni odstotki, v tabelah pa posamezno število odgovorov. Prvi dve vprašanji v anketi sta se navezovali na spol in razred. Rezultate teh dveh vprašanj sva predstavili v metodah, pod instrumentalni vzorec.

Najino tretje vprašanje je bilo, ali anketirani stanujejo skupaj s svojimi starimi starši. Iz **grafa 3** je razvidno, da dobra polovica anketiranih učencev živi skupaj z njihovimi starimi starši. Predvidevava, da je to zato, ker so si njihovi starši uredili stanovanja v hišah skupaj z njihovimi starši. Anketa je bila izvedena na dveh šolah, kjer je veliko otrok vozačev oziroma prihaja iz podeželja, kjer pa večkrat v isti hiši živi več generacij skupaj, zato je najbrž toliko otrok, ki živijo v hiši s starimi starši. Če bi anketo izvajali v drugačnem okolju, recimo v večjem mestu, pričakujeva da bi bili rezultati drugačni.

Stanuješ skupaj s starimi starši?

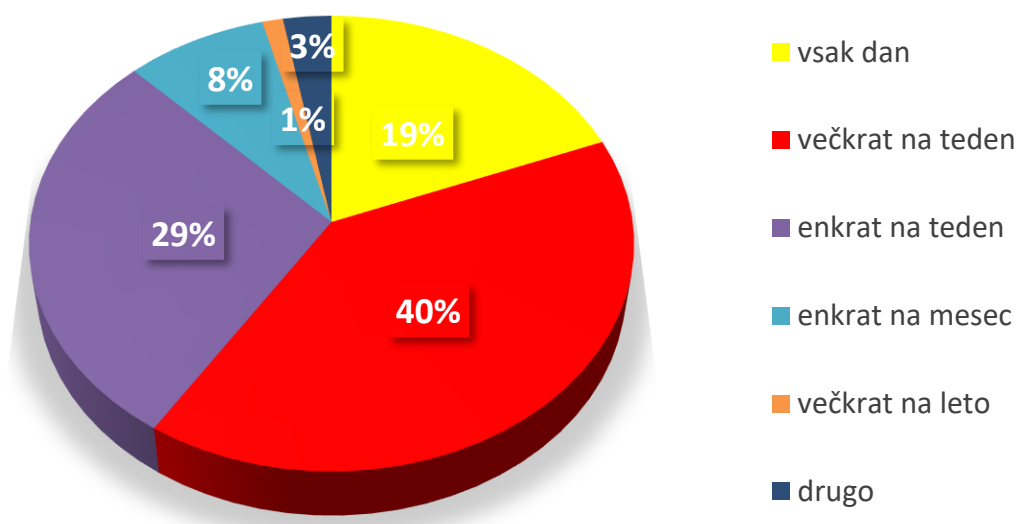
Graf 3:Skupno prebivanje

Tabela 3:Skupno prebivanje

Stanuješ s starimi starši?	DA	NE
Število odgovorov	262	232

Učence, sva nato vprašali kako pogosto imajo stike s starimi starši. Večina jih ima z njimi stike enkrat na teden (29%) ali večkrat na teden (40%), 94 učencev (19%) se z njimi sliši vsak dan, 41 anketiranih enkrat na mesec (8%), 6 večkrat na leto, 14 pa jih je odgovorilo drugo (**graf 4**). Predvidevava, da imajo anketirani toliko stika s starimi starši prav zaradi tega, ker stanujejo skupaj. Kljub temu pa, da jih je 53% odgovorilo, da stanujejo skupaj, pa naju je presenetilo, da se vsak dan z njimi vidi le 19% anketiranih. Sklepava, da stanujejo skupaj s starimi starši, vendar v drugem gospodinjstvu, imajo svoj vhod, zato ni nujno, da se vsak dan vidijo. Najina prva hipoteza je bila, da se večina najstnikov s svojimi starimi starši vidi vsakodnevno. Iz rezultatov najine raziskave je razvidno, da ta **hipoteza ne drži in jo lahko ovrževa**, saj se vsakodnevno s starimi starši vidi le 19% anketiranih.

Kako pogosto imaš stik s svojimi starimi starši?

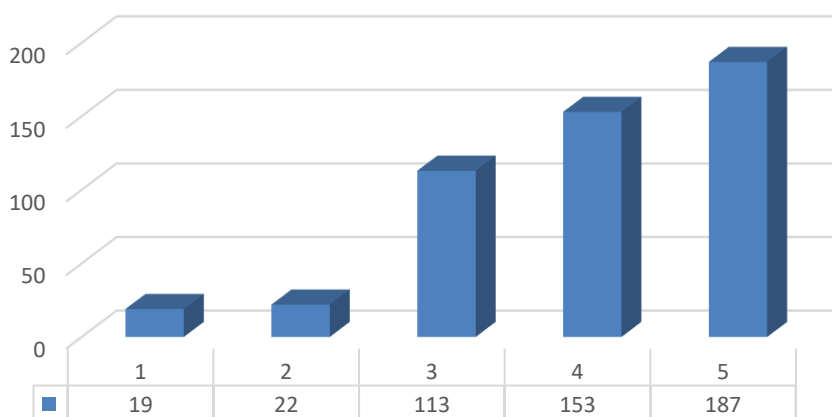
Graf 4:Stik s starimi starši

Tabela 4:Stik s starimi starši

Možni odgovori	Število odgovorov
Vsak dan	94
Večkrat na teden	198
Enkrat na teden	141
Enkrat na mesec	41
Večkrat na leto	6
Drugo	14

Pri naslednjem vprašanju so morali anketirani odgovoriti kako dobro se razumejo s starimi starši. Imeli so ponujene odgovore od 1 do 5. 5 je pomenilo zelo dobro, 4 dobro, 3 ne dobro ne slabo, 2 slabo in 1 se ne razumejo. Večina učencev, ki so bili anketirani se s starimi starši zelo dobro razume, ter so na lestvici označili **5** - 187 učencev ali **4** – 153 učencev. 113 se jih s starimi starši ne razume niti dobro niti slabo, 22 se jih slabo, 19 pa se jih s starimi starši sploh ne razume (**graf 5**). Glede na rezultate lahko povzameva, da se anketirani na splošno dobro razumejo s starimi starši.

Na lestvici od 1 do 5 oceni kako se razumeš s svojimi starimi starši?

Graf 5: Kako se razumemo

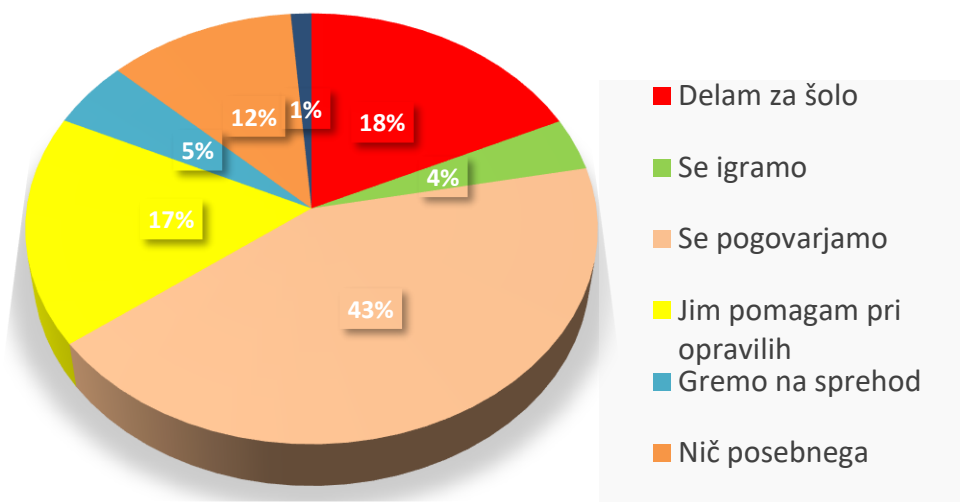
Tabela 5: Kako se razumemo

Ocena	1	2	3	4	5
Odstotek odgovorov	4%	4%	23%	31%	38%

Na vprašanje, kaj počnejo, ko so skupaj s svojimi starimi starši jih je 43 % odgovorilo, da se pogovarjajo, 18 % jih dela kaj za šolo, procent manj pa pomaga pri kakšnih opravilih. 12% anketiranih ne dela nič posebnega (**graf 6**). Skozi pogovor lahko mladi izvemo več o »starih« časih. Naši dedki in babice so le še odraščali v času, ko digitalna tehnologija še ni bila v tako velikem porastu kot danes. Imajo nekatere druge vrednote in stališča, ki jih mi ne poznamo. Skozi pogovor se lahko tako veliko naučimo. Pa ne samo mi. Tudi stari starši. Zaradi hitrega napredka, le niso toliko v stiku s tehnologijo kot mi, zato je prav, da jim tukaj pa mladi

pomagamo. Dobro je, da starejše izobrazimo, jih seznanimo s socialnimi omrežji, digitalnimi napravami in tehnologijo, kajti v današnjem svetu in prihodnosti se bomo uporabi tega težko izognili. Bili sva kar malo presenečeni, da jih tako majhen odstotek pomaga pri opravilih. Stari starši so že v bolj zrelih letih in bi pričakovali, da bodo potrebovali več pomoči svojih otrok in vnukov, sploh tisti pri katerih so dedki in babice že bolj v zrelih letih. Tudi gibanje je pomembo za zdravje. A kljub temu se le 5% anketiranih, ko so skupaj z dedki in babicami giba. S pomočjo tega vprašanja sva najino **drugo hipotezo**, da se pri druženju največkrat pogovarjajo, .

Kaj počneš, ko si s svojimi starimi starši?

Graf 6: Kaj počneš skupaj s starimi starši?

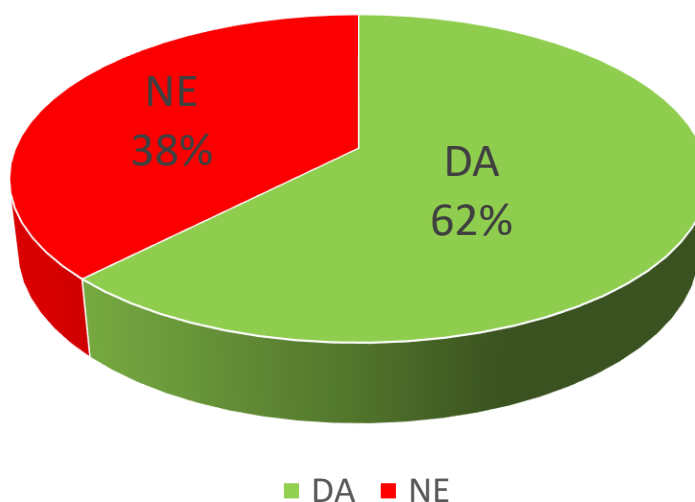
Tabela 6: Kaj počnemo

Možni odgovori	Število odgovorov
Delam za šolo	240
Se igramo	52
Se pogovarjamo	570
Jim pomagam pri opravilih	230
Gremo na sprehod	67
Nič posebnega	155
Drugo	17

Pri naslednjem vprašanju sva učence vprašali ali jim stari starši predstavljajo vzgled. Kar 62% jih je odgovorilo da ja, kar je prikazano v **grafu 7**. Vse tiste, ki so odgovorili z da, sva nato vprašali v čem so jim stari starši za vzgled. Anketirani so imeli prost odgovor in so lahko

napisali kar želijo. Najpogostejši odgovor je bil po delavnosti, saj je tako odgovorilo kar 199 anketiranih, sledil je odgovor po dobri volji, skrbi, prijaznosti, pripravljenosti pomagati. Nekaj odgovorov pa sva izločili, saj so bili popolnoma neprimerni. Veseli sva, da kljub veliki generacijski razliki, stari starši vnukom predstavljajo vzgled. V zadnjih letih je bil tehnološki razvoj zelo hiter, vpeljava tehnologije v vsakodnevno življenje je močno narasla. Kljub temu, da je danes toliko mladih uporabnikov različnih digitalnih naprav, številnih socialnih omrežij, je res presenetljivo, da toliko anketiranih še vedno vidi vzgled v svojih starih starših. Veseli sva, da je tako, saj tudi nama stari starši predstavljajo velik vzgled. V življenju so dosegli res ogromno. S to ugotovitvijo **sva potrdili najino tretjo hipotezo**, da stari starši svojim vnukom predstavljajo vzgled.

So ti stari starši za vzgled?

Graf 7: Zgled starih staršev

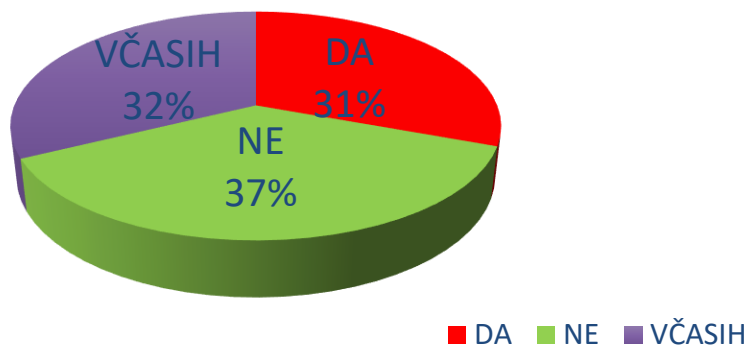
Tabela 7: Vzglede

Možni odgovori	DA	NE
Število odgovorov	306	188

Ker naju skoraj enkrat na mesec stari starši odpeljejo na kakšen izlet, naju je zanimalo, če tudi ostale učence kdaj peljejo. Največ jih je odgovorilo z ne – 37 %, 32 % jih je odgovorilo, da jih včasih peljejo na kakšen izlet, 31 % pa se jih je odločilo za odgovor da. Tukaj lahko vidimo, da so si rezultati med sabo kar podobni (**graf 8**). Želeli bi si, da bi bil odstotek tistih, ki skupaj hodijo na izlete višji. A tukaj bi mogoče omenili denar. V medijih lahko v zadnjem času večkrat

zasledimo kako nizke so pokojnine in da bi bilo dobro za stara leta pričeti varčevati že veliko prej. Mogoče ravno zaradi tega vnuki in stari starši ne hodijo toliko na izlete, saj vsak tak dan, kar nekaj stane. Kot drugo pa meniva, da k temu doprinesejo tudi bolezni. Starejšim telo večkrat ne dopušča več dolgih izletov, zato čas z vnuki rajši preživijo doma.

Te stari starši kdaj odpeljejo na kakšen izlet?

Graf 8: Izlet s starimi starši

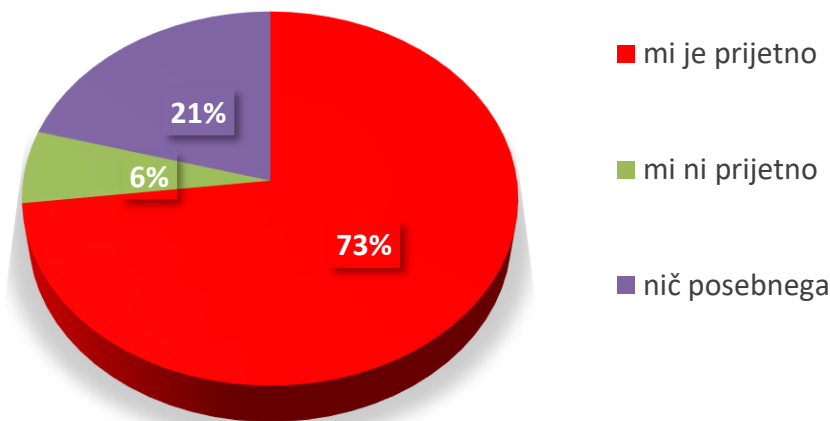
Tabela 8: Izlet

Možni odgovori	DA	NE	VČASIH
Število odgovorov	153	183	158

Tiste učence, ki so ogovorili z da ali včasih sva povprašali kam jih odpeljejo. Zopet so imeli na možnost prost odgovor. Največkrat so zapisali, da jih odpeljejo na morje, v hribe, po opravkih, v trgovino, kam na obisk. Nekaj jih je zapisalo, da grejo skupaj na različne izlete po Sloveniji. Odgovori so se večinoma ponavljali, vseeno pa sva jih 21 izločili saj niso imele veze z zapisanim vprašanjem.

Večini anketiranih je ob druženju s starimi starši prijetno, to jih je odgovorilo 73 %, 21 % anketiranih meni, da druženje ni ni nič posebnega, 6 % učencem pa pri druženju ni prijetno (**graf 9**). Kar 73% jih je dogovorilo, da jim je druženje prijetno opravilo, zato sva najino **četrto hipotezo**, da najstnikom predstavlja druženje s starimi starši prijetno opravilo, **potrdili**.

Kakšne občutke imaš ob druženju?

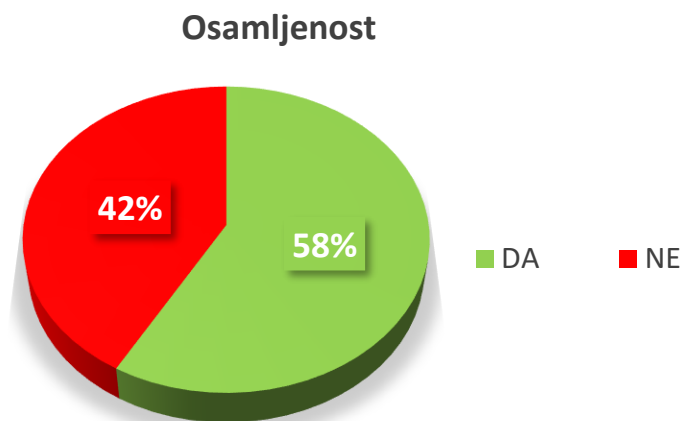

Graf 9: Občutki ob druženju

Tabela 9: Počutje

Možni odgovori	Število odgovorov
Mi je prijetno	361
Mi ni prijetno	31
Nič posebnega	102

Odgovori na najino zadnje vprašanje v anketi pa so naju presenetili, saj si nisva mislili, da kar 58 % ali 288 anketiranih učencev meni, da se njihovi stari starši počutijo osamljene, 42 % ali 206 učencev pa meni, da se njihovi stari starši ne počutijo osamljene (**graf 10**). Vse tiste, ki so odgovorili z da, sva nato vprašali, kaj menijo, kaj bi lahko oni storili za to, da se njihovi stari starši ne bi počutili tako osamljeno. Zopet sva anketiranim ponudili proste odgovore. Največkrat so zapisali, da bi bilo dobro, da bi se več družili. Nekaj jih je napisalo, da bi jih najbrž mogli obiskati večkrat. Spet drugi so zapisali, da bi jih morali kam povabiti, skupaj z njimi oditi na kakšen izlet. Nekaj odgovorov je bilo praznih, nekaj pa sva jih zaradi neustreznosti izločili. S vsemi temi rezultati sva najino **zadnjo hipotezo**, da se stari starši ne počutijo osamljene **ovrgli**. Vprašali pa sva se, kako bi kaj na to vprašanje odgovorili starejši. Se res počutijo osamljene? Najini stari starši so nama povedali da ne, saj imajo veliko družbe, skoraj vsakodnevno se vidimo, zato so ves čas nekaj zaposleni. Je pa možno, da je kdo bolj osamljen, predvsem tisti, ki so na stara leta v domovih in nimajo svojih bližnjih v bližini. Je pa to le mnenje najinih dedkov in babic, zato mogoče v prihodnje raziščeva še to.

Graf 10: Osamljenost

Tabela 10: Osamljenost

Možni odgovori	DA	NE
Število odgovorov	288	206

4.1 Pregled hipotez

Le 19 % anketiranih se s svojimi starimi starši vidi vsakodnevno, zato sva hipotezo 1 "Večina najstnikov se s svojimi starimi starši vidi vsakodnevno" **ovrgli**.

40 % anketiranih je na vprašanje "Kaj počneš, ko si skupaj s svojimi starimi starši?" odgovorilo, da se pogovarjajo, zato sva 2. hipotezo "Ko se družijo vnuki in stari starši se največkrat pogovarjajo," **potrdili**.

Hipotezo 3, "Stari starši vnukom predstavljajo vzgled," sva **potrdili**, saj jih je več kot polovica (62 %) odgovorilo, da jim stari starši predstavljajo vzgled.

73 % učencev je odgovorilo, da jim je druženje s starimi starši prijetno, zato sva tudi 4. hipotezo "Najstnikom je druženje s starimi starši prijetno opravilo," **potrdili**.

Najino 5. hipotezo, "Večina najstnikov meni, da stari starši niso osamljeni" pa sva **ovrgli**, saj je 58 % učencev odgovorilo, da menijo, da se njihovi stari starši počutijo osamljene.

5 ZAKLJUČEK

Popoldneve večkrat preživljava skupaj s starimi starši. To je čas, ki nama je lep, druženja so prijetna, večkrat združena s koristnim. Starim staršem pomagava pri opravih oni pa nama priskočijo na pomoč, ko potrebujeva kakšen prevoz do šole, kosilo ali pa samo družbo. Sami se dobro razumeva s svojimi starimi starši. Spraševali pa sva se, kako je to pri ostalih. Se tudi najini vrtniki tako dobro povežejo z babicami in dedki kot midve. Poznava kar nekaj otrok, ko starši in stari starši med sabo ne najdejo skupnega jezika in tako posledično tudi vnuki nimajo možnosti skupnega preživljanja časa. S to nalogo sva želeli ugotoviti kako se učenci razumejo s starimi starši, koliko se srečujejo, kaj skupaj počnejo, kako pogosto se družijo...

Pri ugotovitvah sva si pomagali z anketo, ki sva jo izvedli na OŠ KDK Šoštanj in OŠ Koroški jeklarji Ravne na Koroškem. Povezavo sva tudi delili na socialnih omrežjih in naprosile različne osnovnošolce od šestega do devetega razreda, da jo rešijo. Anketo je rešilo 494 učencev, od tega 53% učenek in 47 % učencev.

Ugotovili sva, da kar 53% anketiranih živi skupaj s svojimi starimi starši. Predvidevali, da je tako velik odstotek zato, ker sta obe večji šoli kjer je bila anketa izvedena bolj podeželski, oziroma imata učence, ki prihajajo iz podeželja, kjer pa večkrat v eni hiši prebiva več generacij. Večina učencev se z starimi starši vidi večkrat na teden ali pa vsak dan.

Čas, ki ga anketirani preživijo pri starih starših anketirani najpogosteje uporabijo, da se z njimi pogovarjajo. Meniva, da je to dobro, saj se lahko v pogovoru naučimo veliko novega. Stari starši pripovedujejo zgodbe iz njihovega otroštva, ki je bilo glede na trenutno hiter digitalni napredek popolnoma drugačno kot naše. Mi se tako lahko naučimo drugih vrednot in tako tudi cenimo stvari, ki so nam danes samoumevne. Veliko anketiranih pri starih starših dela domačo nalogo. To se nama zdi pomembno, saj jim lahko stari starši pomagajo in tako krepijo svoj um, ter sami ponovijo snov. Žalostni sva bili, da le 17% anketiranih pomaga starim staršem pri opravih. Mladi imamo še »mlade noge« in bi bilo prav, da večkrat priskočimo na pomoč. Kot sva že omenili v nalogi je zelo nizek % tistih anketiranih ki skupni čas preživljajo v gibanju, sprehodih. Prav bi bilo, da bi se vsi skupaj več gibal in tako krepili naše zdravje.

Dobro se nama zdi, da imajo nekateri vnuki zelo dobre medsebojne odnose, da si zaupajo, se spoštujejo in so hvaležni drug za drugega. Kar 62% anketiranih meni, da jim stari starši

predstavljajo vzgled. Po babicah in dedkih se zgledujejo predvsem po delavnosti, poštenosti in prijaznosti. Kar 58% anketiranih meni, da so stari starši osamljeni. Ravno zaradi tega sva kot nekakšen zaključek naloge razmišljali, da bi lahko na šoli pripravili krožek, kjer bi enkrat na mesec učenci družili z oskrbovanci v Varstveno delovnem centru Zimzelen. Tam oskrbovanci nimajo možnosti tolikšnega druženja s svojimi vnuki in bližnjimi. Pripravili bi različne delavnice, kot so velikonočne, božične, pustne... Včasih pa bi se lahko igrali tudi družabne igre kaj zaplesali in zaigrali ali se le pogovarjali. Upava, da se bo to izšlo, saj bi bilo res dobro, da bi učenci naše šole imeli možnost druženja s starejšimi, ki bi tega bili zelo veseli, saj mogoče koga vnuki sploh ne obišejo, ali pa sploh nimajo te možnosti. Učenci bi s tem pridobili nove izkušnje, nove vrednote, navade, starejšim ljudem pa bi malo popestrili popoldan, da ne bi bil kot vsak dan.

Stari starši predstavljajo vez med generacijami. Pregovor, ki so ga uporabili v svojem delu Kežman, Goriup in Gorenak (2022) pravi, da ko umre starejši, je tako kot da bi pogorela knjižnica-sestavljena iz različnih, a za življenje še kako pomembnih bogastev. S to mislijo, bi želeli zaključiti najino nalogo. Vez med vnuki in starimi starši je res posebna. Omogoča prenos različnih bogastev, vrednost in običajev, ki so pomemben člen kulturne dediščine. Zato ne pozabimo kako pomembno je medgeneracijsko povezovanje in se trudimo, da bo sodelovanja in prenosa teh informacij čimveč.

6 POVZETEK

Popoldneve večkrat preživljava skupaj z najini starimi starši. Veliko se pogovarjamo, smejemo in krepimo medosebne odnose. Čas, ki ga preživimo s starimi starši je lep in nepozaben. Nimajo pa vsi te možnosti. Stari starši so zaradi onemoglosti večkrat primorani zapustiti svoj dom in svoja stara leta preživeti v domih za ostarele. Pa so tam osamljeni? Koliko pa se najstniki najinih let sploh družijo s starejšimi? Ali preživljajo popoldneve skupaj. Kaj takrat počnejo? Vse to so vprašanja, ki so se nama porajala pred izvedbo same raziskovalne naloge. V ta namen sva pregledali literaturo in izvedli raziskavo med najstniki. Anketirali sva učence od šestega do devetega razreda. Ugotovili sva, da ni velike razlike med anketiranimi, ki stanujejo s svojimi starimi starši kot tistimi, ki stanujejo drugje. Verjetno tudi zato, ker stari starši najinih sošolcev še niso visokih starosti in ne potrebujejo oskrbe v domovih. Kljub temu, da jih toliko stanuje v isti hiši kot stari starši pa se z njimi ne srečujejo vsak dan, ampak jih malo več kot polovica vidi večkrat na teden. Najstniki se s svojimi starimi starši dobro razumejo. Ko so skupaj se največkrat pogovarjajo, radi pa jim tudi pomagajo pri opravilih. Večina najstnikov je navedla, da so jim stari starši za vzgled. Predvsem v delavnosti in poštenosti. Stari starši radi svoje vnuke odpeljejo na kakšen izlet, največkrat so to toplice, sprehodi ali pa morje. Čas ki ga preživljajo skupaj jim je prijeten. Več kot polovica najstnikov je mnenja, da se stari starši počutijo osamljene. Meniva, da je čas, ki ga preživimo z dedki in bobicami lep in koristen. Želeli bi si, da bi imeli vsi otroci možnost kvalitetnega druženja s starejšimi oziroma bolje rečeno »mladimi po srcu«.

7 SUMMARY

In the afternoon, we often spend time together with our grandparents. We talk a lot, laugh, and strengthen our relationships. The time we spend with our grandparents is beautiful and unforgettable. However, not everyone has this opportunity. Due to frailty, grandparents are often forced to leave their homes and spend their old age in nursing homes. But are they lonely there? How much do teenagers of our age group actually socialize with the elderly? Do they spend afternoons together? What do they do then? These were the questions that arose before conducting the research task. For this purpose, we reviewed literature and conducted a survey among teenagers. We surveyed students from the sixth to the ninth grade. We found that there is not a significant difference between those surveyed who live with their grandparents and those who live elsewhere. Probably because the grandparents of our classmates are not yet of old age and do not need care in nursing homes. Despite living in the same house as their grandparents, they do not see them every day, but slightly more than half of them see them several times a week. Teenagers get along well with their grandparents. When they are together, they mostly talk and often help them with chores. Most teenagers see their grandparents as role models, especially in terms of diligence and honesty. Grandparents often take their grandchildren on outings, mostly to spas, walks, or the seaside. The time they spend together is pleasant. More than half of the teenagers believe that their grandparents feel lonely. We believe that the time spent with grandparents is beautiful and beneficial. We wish that all children had the opportunity for quality time with the elderly, or rather, the "young at heart".

8 ZAHVALA

Rade bi se zahvalili najini mentorici **Špeli Plavše**, za vso pomoč in prizadevanje za naš uspeh ter hitre in jasne odgovore na vsa najina vprašanja.

Iskrena hvala tudi **Ani Velički**, ki je preverila pravilnost prevoda.

Zahvala gre seveda tudi **vsem sodelujočim** v anketi, saj nama brez njih ne bi uspelo izdelati te raziskovalne naloge in pridobiti rezultatov, ki so bili osnova za nadaljnjo diskusijo.

Hvala tudi **najinim staršem**, ki so nama stali ob strani in naju spodbujali, ko je bilo to najbolj potrebno.

Hvala **vam vsem**, brez vas nama ne bi uspelo.

9 VIRI

BAŠA, Tina, 2018; Magistrsko delo; Osebno doživljanje starosti skozi prizmo mitov, stereotipov in predsodkov o starih ljudeh, dostopno 12.2.2024, na: file:///C:/Users/U%C4%8Ditelj/Downloads/basa_tina_bmag.pdf

BOŽIČ SLAPAR Pika; 2024; Varuh zdravja; Čustveno zdravi ljudje se starajo počasneje; dostopno 18.1.2024 na: <https://www.vzajemna.si/nasveti-strokovnjakov/nasveti/nasvet/custveno-zdravi-ljudje-se-starajo-pocasneje>

CERAR, Miriam; 2018; Magistrsko delo; Starost in staranje in perspektive starih ljudi, dostopno 10.1.2024 na: file:///C:/Users/U%C4%8Ditelj/Downloads/cerar_miriam_bmag.pdf

FERENC Tamara; 2006; Čustva in starostniki; Diplomsko delo; dostopno 3.2.2024 na: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Ferenc-Tamara.PDF>

FLAMION A., MISSOTTEN P., MARQUET AND ADAMS; 2019; Impact of contact with Grandparents on Children; dostopno 12.2.2024 na: <https://sci-hub.hkvisa.net/10.1111/cdev.12992>

HVALIČ TOUZERY Simona, 2010; Inštitut Antona Trstenjaka, Osamljenost starejših ljudi, dostopno 17.1.2024 na: <https://www.inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1025.html>

KEŽMAN, Mihaela; GORJUP, Jana, GORENAK Mitja; 2022; Pomen prenosa vrednot med generacijami, dostopno 10.1.2024 na: <https://dk.um.si/Dokument.php?id=175305&lang=slv>

MANDIČ, M. 2001. Čas za vnuke. Otroci in družina, 11, 13-15

PAPIĆ, Kaja; 2017; Medgeneracijsko učenje in znanje, Revija za ekonomske in poslovne vede 4, št.1, str.76

RAMOVŠ, Jože; 2012; Staranje za lepše sožitje med generacijami; tretja dopolnjena izdaja, Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko povezovanje

REJC, Vladimira; 2019; Medgeneracijsko povezovanje, dostopno:15.1.2024, na:
<https://ventilatorbesed.com/medgeneracijsko-povezovanje/>

ŠIMENC, M.2003,Je že vredu mami, saj bo babica! Otrok in družina, 5, 40-41

WISHARD D.L.,2003, An analysis of childrens attitudes toward older adults;Doktorska dizertacija;The University of Texas; dostopno 20.1.2024 na:
<https://repositories.lib.utexas.edu/server/api/core/bitstreams/77a33725-fefb-4e16-800e-460798b2fae1/content>

VIRI SLIK

Slike so pridobljene iz lastnega arhiva.

Slika 5: <https://www.gam.si/staranje-starost>

10 PRILOGE

Anketni vprašalnik

ANKETA

Pozdravljeni! Sva Martina in Nika in delava raziskovalno nalogo o medgeneracijskem povezovanju. Zanima naju, koliko se otroci povezujejo s starimi starši, kaj skupaj počnejo in česa si želijo. Prosiva te, da anketo rešiš. Anketa je anonimna in ti bo vzela 10 minut časa.

1. SPOL?

- a) MOŠKI
- b) ŽENSKI

2. RAZRED?

- a) 6. razred
- b) 7. razred
- c) 8. razred
- d) 9. razred

3. ŽIVIŠ SKUPAJ S SVOJIMI STARIMI STARŠI?

- a) Da
- b) Ne

4. KAKO POGOSTO IMAŠ STIKE S STARIMI STARŠI?

- a) Vsak dan

- b) Večkrat na teden
- c) Enkrat na teden
- d) Enkrat na mesec
- e) Parkrat na leto
- f) Drugo

5. NA LESTVICI OD 1 DO 5 OCENI KAKO SE RAZUMEŠ S SVOJIMI STARIMI STARŠI.

6. KAJ POČNEŠ, KO SI S SVOJIMI STARIMI STARŠI

- a) Delam za šolo
- b) Se igramo
- c) Se pogovarjamo
- d) Jim pomagam pri opravilih
- e) Gremo na sprehod
- f) Nič posebnega
- g) Drugo

7. SO TI STARI STARŠI ZA VZGLED?

- a) Da
- b) Ne

8. TE STARI STARŠI KDAJ ODPELJEJO NA KAKŠEN IZLET?

- a) Da
- b) Ne
- c) Včasih

- **KAM STE ŠLI ŽE SKUPAJ NA IZLET?**

9. KAKŠNE OBČUTKE IMAŠ OB DRUŽENJU?

- a) Mi je prijetno
- b) Mi ni prijetno
- c) Nič posebnega

10. MENIŠ, DA SE TVOJI STARI STARŠI POČUTIJO OSAMLJENE?

- a) Da
- b) Ne

- **KAJ LAHKO TI STORIŠ, DA BI TO OSAMLJENOST ZMANJŠAL?**